

30 godina članstva Republike Hrvatske u Ujedinjenim narodima

Ujedinjeni narodi su međunarodna organizacija koja je skoro univerzalna po članstvu, nadležnostima i globalnim ciljevima. Organizacija je nastala neposredno nakon Drugog svjetskog rata potpisivanjem Povelje u San Franciscu 24. listopada 1945. godine. Usmjerena je, u prvom redu, očuvanju međunarodnog mira i sigurnosti, razvoju prijateljskih odnosa među državama, jačanju međunarodnog prava, promicanju međunarodne suradnje na rješavanju problema ekonomskog, socijalnog, kulturnog i humanitarnog karaktera, uključujući zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. U tu svrhu stvorena je široka mreža međunarodnih organizacija koje imaju status specijaliziranih agencija UN ili se uklapaju u sustav UN-a. Sjedište UN-a nalazi se u New Yorku, dok su pojedini dijelovi sustava razmješteni po cijelom svijetu kao npr. u Ženevi, Beču, Rimu, Nairobiju, Haagu, Ateni, Tokyju i Kopenhagenu. Danas UN broji 193 države članice.

Na temelju Odluke Opće skupštine Ujedinjenih naroda 22. svibnja 1992. Republika Hrvatska postala je članicom Ujedinjenih naroda, te na temelju pristupa ujedno i stranka Povelje Ujedinjenih naroda te Statuta Međunarodnog suda.

Ujedinjeni narodi imaju šest glavnih organa: Opću skupštinu, Vijeće sigurnosti, Gospodarsko i socijalno vijeće, Starateljsko vijeće, Tajništvo i Međunarodni sud. Između njih postoje velike razlike po važnosti, djelokrugu rada i ovlastima u odlučivanju, što se vidi i iz njihovih međusobnih odnosa.

Republika Hrvatska svake godine aktivno sudjeluje u radu Opće skupštine Ujedinjenih naroda, dok njeni najviši državni dužnosnici već tradicionalno odlaze u New York na godišnja otvaranja zasjedanja Opće skupštine, kada se tijekom tzv. ministarskog tjedna, imaju prilike susresti s najvišim dužnosnicima drugih država članica te s njima razmijeniti mišljenja o najvažnijim globalnim političkim, sigurnosnim, gospodarskim i socijalnim izazovima te predstaviti stajališta Republike Hrvatske o tim pitanjima. U dvadeset i pet godina članstva u ovoj univerzalnoj svjetskoj organizaciji, Republika Hrvatska ostvarila je niz zamjetnih rezultata i imala čast sudjelovati u radu brojnih i prestižnih tijela organizacije, odnosno u pokretanju važnih inicijativa. U prvom redu, Hrvatska je bila članicom Vijeća sigurnosti, Gospodarskog i socijalnog vijeća, Komisije za izgradnju mira i Vijeća za ljudska prava (HRC). Republika Hrvatska je ponovno izabrana u članstvo Gospodarskog i socijalnog vijeća za razdoblje 2022.-2024.

U predstojećem razdoblju jedna od ključnih zadaća UN-a i svih država članica bit će provedba Agende za održivi razvoj koja predstavlja razrađenu platformu za rješavanje najvažnijih izazova i problema današnjice u svijetu do 2030. godine. Njezina sveobuhvatnost, uključivost, univerzalnost i međupovezanost zahtijeva dosljednu provedbu koja je od prvorazrednog značenja za sve države članice UN-a. U tom smislu i Republika Hrvatska ima snažnu političku obvezu sveobuhvatne provedbe Agende 2030 kako u okviru djelovanja u Ujedinjenim narodima tako i u okviru Europske unije. Provedba ciljeva održivog razvoja ovisi o svakom od nas, o načinu na koji trošimo vodu i električnu energiju, brinemo o okolišu, osmišljavamo nova inovativna rješenja, brinimo za sebe i svog susjeda i svako biće u svom okruženju. Svatko od nas može dati doprinos održivom razvoju. Pri tome se posebno pozivaju generacije mladih na aktivno sudjelovanje u provedbi Agende 2030., kako iz razloga što se među njenih 17 Ciljeva održivog razvoja nalaze oni izravno povezani s mladima, kao npr. Cilj broj 4 koji govori o kvalitetnom obrazovanju, tako i zbog činjenice da će se Agenda provoditi za razdoblje do 2030., upravo kroz vrijeme odrastanja i formiranja današnjih mladih generacija u svijet odraslih.